

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІМЕНІ Г.Ф. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

**Збірник наукових праць
студентства й наукової молоді**

Харків – 2020

УДК: 881 + 883 + 882 + 882 + 808
Ф 56

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 6 від 20. 10. 2020 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Голобородько Костянтин Юрійович – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка;

Маленко Олена Олегівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики;

Мельников Ростислав Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;

Щербакова Наталія Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови;

Лебеденко Юлія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка;

Сергієнко Катерина – голова студентського наукового товариства українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Філологія ХХІ століття : Збірник наукових праць студентства й наукової молоді [редкол.: К. Ю. Голобородько (голов. ред) та ін.]. – Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2020. – 72 с.

УДК 84'61

Черногуз Юлія Костянтинівна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук.кер.:к.філол.н.,доц.Р.В. Мельників

«МИНУЛЕ Й СУЧАСНЕ» В ЛІРИЦІ ЛІНИ КОСТЕНКО

Ліна Костенко була й залишається однією з найцікавіших поетес сучасності. Феномен популярності її доробку криється в умінні поєднувати історію та сучасність у своєму художньому світі. Тож спроба дослідити цю рису творчості поетеси сприяє глибшому розкриттю її індивідуального стилю.

У своєму дослідженні ми спираємося на розвідки таких авторів, як Ю. Андрухович, В. Базилевський, Б. Бакула, І. Дзюба, М. Слабошпицький.

Вони яскраво та точно розкривають талант поетеси, її вміння поєднувати минуле із сьогоденням, збалансовувати їх на межі реальності та легенди. Для поетеси кожна подія минулого – це національна пам'ять, наше сьогодення та майбутнє. Так, І. Дзюба говорить: «...їїжиттєпис у її Слові. А слово це – невід'ємна частина історії України, її культури, її персоналітету. Уже більш як півстоліття. Це слово відлунювало в серцях тисяч читачів. Його ждали. По ньому звіряли людську гідність. У ньому знаходили відгук своїх тривог і покріплення своїй вірі в Україну та своїм надіям на її краще буття». [2 :5]. А Ю. Андрухович наголошує, що саме Ліна Костенко привчала людей до того, що слова «незалежність», «гідність» і «свобода» в українській мові існують не просто так. Тому митець упевнений, що поетеса « хоч і вся з історій, узагалі не належить історії, а швидше навпаки – майбутньому. Вона його абсолютний слух» [1 : 94]. Ліна Костенко поєднує минуле й сучасне через призму лірики, що вдало підкреслив дослідник Б. Бакула [2 :43].

У літературі Ліна Костенко характеризується як представник «шістдесятництва», так і сучасної незалежної України – яскравий приклад того, як минуле переплітається з сучасним, та як поєднані між собою покоління «радянське» та молодь, народжена в незалежній Україні. «Чуттєва (а не ідейна) радянськість» присутня її творам [5 :1]. І, водночас, намагання «розбудити гідність зрусифікованої України» [6 :1].

Минуле та сучасне покоління в ліриці Ліни Костенко – це одне нерозривне ціле: Маруся Богуславка («Чадра Марусі Богуславки»), чи то мати, що втратила сина («Пастораль ХХ століття»), – однаково близькі до сучасного розвитку суспільства та подій, як і Кассандра, що «плаче на руїнах Трої» [4 :81].

Глибока самосвідомість Ліни Костенко та утвердження мотивів нездоланності історичного коріння української нації прослідковується і в романі «Берестечко», де яскраво відображається роль особистості в історії країни.

Вірність Батьківщині, засудження продажності, уславлення чесності, безкомпромісності і лицарства – ознаки переважної більшості творів поетеси минулих років і сьогодення.

Слід звернути увагу й на твір «Древлянський триптих», у якому героїня намагається втекти від проблем сучасності, переосмислює конкретну історичну подію, повертається в ту точку відліку, яка допомагає їй проаналізувати власне «я». Минуле розмивається із сьогоденням, приходить переосмислення життя, яке допомагає розуміти вчинки минулих поколінь. І, таким чином, це допомагає нам повернутися до витоків української нації, формувати національну свідомість та гордість за історичне минуле України.

Минуле у творах Ліни Костенко – навчальний матеріал для наступних поколінь, а сучасність – уособлення швидкоплинності життя, а не прикрий наслідок минулого. У Ліни Костенко, як ні в кого іншого вдалося поєднати досвід минулих поколінь у «навчальній» формі для поколінь наступних, пробуджуючи патріотизм і почуття національної гідності не за допомогою гучних гасел, а проникаючи в серця читачів простим, «негучним» словом.

Література

1. Андрухович Ю. Абсолютний слух / Юрій Андрухович // Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: матеріали круглого столу. – Х., 2005. – С. 94–95)
2. Бакула Б. Історія і поезія: (Етико-гуманіст. змістінтимноїлірикиЛ.Костенко) // Дивослово. - 2000.- 3. - С.42-45.
3. Дзюба І. Є. Поети для епох / Іван Дзюба. – К., 2011. – С. 4-32.
4. Костенко Л. Вибране / Ліна Костенко. – Київ :Видавництвохудожньоїлітератури «Дніпро», 1989. – 560 с.
5. [Електронне джерело] – <https://day.kyiv.ua/uk/article/osobistist/moya-lina-kostenko>.
6. [Електронне джерело] – https://ru.osvita.ua/vnz/reports/ukr_lit/14653/.

УДК 821.161.2

*Якубець Інна Миколаївна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: к. філол. н., доц. Т.В. Веретюк*

ЗБІРКА «СЕЗОН НЕНАПИСАНИХ ВІРШІВ» Б. ТОМЕНЧУКА В РЕЦЕПЦІЯХ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЦІВ

Богдан Томенчук – наш сучасник, поет, громадський діяч. Поетична збірка «Сезон ненаписаних віршів» є четвертою у його творчому доробку. Проте на сьогодні немає ґрунтовних досліджень поезії митці, що й зумовлює актуальність нашої розвідки.